

deltagelse med kapital, og der appelleredes til regeringen om at udforme nye regler for offentlige styrelser deltagelse.

Firkloverregeringens tiltræden betød imidlertid atter en styrkelse af den ideologisk betingede modstand mod et ligeværdigt samarbejde mellem offentlige styrelser og private virksomheder og en svækkelse af den mere pragmatiske holdning, som Industrirådet var nået frem til.

Således forbød regeringen for nylig vejdirektoratet at deltage med en bestyrelsesrepræsentant i et nystartet systemeksportselskab Danroad Systems. I stedet fik vejdirektoratet en såkaldt kommitteret i bestyrelsen.

Derfor er det nu på tide, at folkettingen bryder denne ideologisk betingede modstand mod et ligeværdigt samarbejde mellem offentlige styrelser og private virksomheder. De muligheder, der risikerer at gå tabt, er simpelt hen for store til, at det bør tillades.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

Det foreslås, at der oprettes et statsligt systemeksportselskab. Der tænkes på et selskab med en forholdsvis beskedne aktiekapital, eksempelvis 5 mill. kr. Hensigten er først og fremmest at skabe et organ, der kan være langt mere udfarende end projektudvalget under Eksportfremmerrådet. Projektudvalget har utvivlsomt gjort nytte, men en stor del af dets virke har været af ret passiv art såsom at give støtte til private virksomheders udarbejdelse af projekter. Systemeksportselskabets hovedopgave bliver at finde ordrer i udlandet, at finde områder, hvor Danmark må formodes at have en salgbar ekspertise, at motivere offentlige organer til at gå ind i dette arbejde og at finde private virksomheder, der vil deltage. Netop et kommercielt statsligt selskab vil have naturlige forudsætninger for at spille denne formidlende rolle.

Endvidere ligger der en stor opgave i at sikre, at også de mange mindre virksomheder får mulighed for at deltage. Der har tidligere været tanker i erhvervskredse om at danne såkaldte handelshuse på branche- og amtsbasis. Disse tanker må opmuntres, og systemeksportselskabet kan inddrage sådanne handelshuse som partnere i systemeksporten.

Det er ikke tanken, at systemeksportselskabet selv skal varetage den egentlige eksport. For hver type opgave bør der oprettes et særligt selskab til at varetage eksporten. Den beskedne aktiekapital

udelukker selvsagt, at systemeksportselskabet kan gå ind med mere end en symbolsk andel af aktiekapitalen uden særskilt bevilling. Derfor må finansudvalget ved større kapitalindskud bevilge beløbet i det enkelte tilfælde og tage stilling til, hvordan den offentlige aktieandel skal fordeles mellem systemeksportselskabet og den offentlige styrelse, der deltager i projektet. Det statslige systemeksportselskab skal ud over overskud af eventuelle kapitalanbringelser sikres honorarindtægt for det koordinerende arbejde fra de parter, der faktisk får ordrer.

Det statslige systemeksportselskab skal ikke have en monopolstilling. Hvis en offentlig styrelse og nogle private virksomheder finder sammen om et projekt uden om systemeksportselskabet, skal det stå dem frit for.

Ad 2

Det er nødvendigt at gøre en langt kraftigere indsats for at stimulere offentlige styrelser til at gå ind i systemeksport. Det er typisk, at det hidtil især har været forholdsvis nye organisationer – f.eks. miljøstyrelsen og energiministeriet – eller organer, der er vant til at samarbejde med private virksomheder – f.eks. vejdirektoratet – der er gået ind i dette arbejde. Det bør dog også noteres, at sundhedsstyrelsen er gået ind i et arbejde med projekt ved eksport af hospitaler. Men der ligger utvivlsomt mange uudnyttede muligheder for salg af f.eks. administrationssystemer, biblioteksvæsen og meget andet.

Ud over de store samfundsinteresser, der er forbundet med denne type eksport, kan den også være en betydelig fordel for den enkelte styrelse. Det har altid været en svaghed for offentlige organer, at de har få muligheder for at tilpasse sig til skiftende behov for deres ydelser. Private virksomheder har derimod kunnet kompensere for et svigtende hjemmemarked ved at forøge deres eksport. Systemeksport vil give den offentlige sektor samme mulighed. Ligeledes vil det utvivlsomt modvirke den ofte ganske urimelige hetz, der føres mod offentlige styrelser, at andre lande viser så stor respekt for deres virksomhed, at de vil betale for at få noget tilsvarende.

De nugældende regler for offentlige styrelser medvirken i systemeksport er fastlagt i industriministeriets cirkulære af 14. januar 1981. Dette cirkulære tildelte offentlige styrelser en helt passiv rolle som leverandør af know-how til private virksomheder mod betaling. Cirkulæret giver desuden – i modsætning til, hvad der foreslås i dette forslag –